

בס"ד. ליל א' דחג השבועות (לפנות־בוקר), ה'תשכ"ג*

(הנחה בלתי מוגה)

וכל העם רואים את הקולות גו' וירא העם וינעו ויעמדו מרחוק¹, ופירש"י אין נוע אלא לשון זיע, והיינו שנזדעזעו ונרתעו מהקולות וברקים, וכמ"ש לפנ"ז² ויהי קולות וברקים גו' ויחד כל העם אשר במחנה. וצריך להבין³, מהו ענין הפחד והחרדה שהי' צריך להיות במתן תורה. ונקודת הענין בזה⁴, דהנה ידוע⁵ שההעדר הוא קודם להוי', ולפני כל הוי' צריך להיות תחילה העדר, ובפרט קודם הוי' חדשה לגמרי, שאז צריך להיות העדר וסילוק לגמרי. ועד"ז בנוגע למ"ת, שאז נעשו נש"י כמו הוי' חדשה, שזהו לפי שבמ"ת הי' בנש"י גילוי אור עצמי, דהיינו בחי' קו האמצעי, שמעלתו היא שמראשית המשכתו עד סוף סיומו הוא בשוה, ללא התחלקות, כידוע⁶, ולכן הוצרך להיות לפנ"ז ענין של העדר, ע"י שעבוד מצרים כו'. וזהו ג"כ ענין החרדה ע"י הקולות וברקים, שזהו כדי לעשות בהם ביטול היש⁷, שכל זה הו"ע ההעדר שקודם להוי' כו'.

אך צריך להבין מה שאומרים בנוגע לגילוי אור עצמי שבמ"ת (ב) שהוא בחי' קו האמצעי שאין בו התחלקות, דלכאורה, איך אפשר לומר שאין בו התחלקות, הרי יש בו בחי' אורות וכלים.

ויובן בהקדים המבואר במק"א⁸ בענין ההתכללות שיש בקו האמצעי, שיש כמה אופנים בענין ההתכללות. יש התכללות שהמוחין פועלים בהמדות שיהיו כלולים זה מזה, כמו גבורה שבחסד או חסד שבגבורה, אך התכללות זו היא באופן שהפנימיות של המדה ההפכית היא תוקף המדה הכוללת, וכמו חושך שבטו שונא בנו ואוהבו שחרו מוסר⁹, דאף שזה שמייסרו הוא בחי' הגבורה, הנה באמת הרי זה תוקף

(* תוכן וראשי־פרקים בלבד (המו"ל).

(1) יתרו כ, טו.
 (2) שם יט, טז.
 (3) ראה גם רד"ה וכל העם העת"ר (המשך תער"ב ח"ב ע' א"ב). ובכ"מ.
 (4) ראה סד"ה וכל העם הנ"ל (שם ע' א"ט).
 (5) שם ע' א"ז. וראה גם ד"ה וכל העם רואים תשד"מ.
 (6) ראה סה"מ תרע"ח ע' כד ואילך.
 (7) ראה תו"א יתרו עד, ג.
 (8) בעת הסעודות, אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שהכוונה לד"ה ואלה שמות פר"ת (סה"מ פר"ת ע' רכו ואילך).
 (9) משלי יג, כד.

האהבה והחסד, והיינו, שבחיצוניות הוא בחי' גבורה, אבל בפנימיות הוא בחי' חסד, וזוהי ההתכללות. אמנם, יש גם התכללות באופן ששני המדות פועלים בדבר א', זו בבחי' חסד וזו בבחי' גבורה, וכמו ויאמר ה' אל שאול ואל בית הדמים על אשר המית הגבעונים¹⁰, ודרשו רז"ל¹¹, קא תבע הקב"ה כבודו של שאול שלא נספד כהלכה, וקא תבע בפורענותי' דשאול על אשר המית הגבעונים, וזהו מ"ש¹² אשר משפטו פעלו, במקום שדנים האדם שם מזכירין פועל צדקותיו¹³, ונמצא, ששני מדות הפכיים חסד וגבורה פועלים כאחד. וכן מצינו גבי יום שהוסד ביהמ"ק, דכתיב¹⁴ על אפי ועל חמתי היתה העיר הזאת למן היום אשר בנו אותה, וביחד עם זה, הנה ביום שמחת לבו¹⁵ זה בנין ביהמ"ק¹⁶. והתכללות זו היא מבחי' מוחין דגדלות, שיוכל להיות שני הפכים כא'. וזוהי ההתכללות דבחי' התפארת, שיתכללו המדות חסד וגבורה זה עם זה, שיהיו שניהם ובבחי' התכללות כו'. ויש עוד אופן של התכללות, והוא מ"ש¹⁷ המשל ופחד עמו עושה שלום במרומיו, ודרשו רז"ל¹⁸ מיכאל שר של מים וגבריאל שר של אש ואין מכבין זה את זה, והיינו, שהמדות חסד וגבורה מתבטלים בעצם מהותם, ומשום זה ישכנו שניהם כא' ויתכללו בדבר א', וכמשל שני שרים שהם הפכיים זמ"ז, ומ"מ, מצד ביטולם אל המלך, מתבטלים ממציאותם באופן שכל מציאותם אינה אלא מציאות המלך, ולכן משתתפים שניהם בענין א' כו'. ולמעלה מזה הוא ההתכללות דמבלי אשר ימצא ראש וסוף, שמקבלים זמ"ז, והראש מקבל מהסוף, וא"כ הסוף הוא ראש כו', דהתכללות זו היא מבחי' שלימות העצמות דא"ס¹⁹.

ג) **ויש** להוסיף בזה, שלא זו בלבד שהגילוי דקו האמצעי שבמ"ת פעל את ההוי' חדשה דנש"י, אשר, בהקדמה לזה צריך להיות תחילה ענין של העדר, אלא עוד זאת, שגם ענין ההעדר שלפני ההוי' קשור עם הגילוי דקו האמצעי. ויובן ע"פ המבואר בארוכה בהמשך חג

10) שמואל"ב כא, א.
 11) יבמות עח, ב ובפרש"י.
 12) צפני' ב, ג.
 13) פרש"י יבמות שם.
 14) ירמ' לב, לא.
 15) ש"ה ג, יא.
 16) תענית כו, ב (במשנה).
 17) איוב כה, ב.
 18) ראה במדבר"ר פ"ב, ת. שהש"ר פ"ג, (המור"ל).
 19) תנחומא ויגש ו.
 19) חסר המשך וסיום הענין. — וראה המשך הענין בד"ה ואלה שמות הנ"ל, שמפני שבת"ת מאיר בחי' עצמות א"ס, לכן כלי הת"ת היא ג"כ שם הוי', שהוא בחי' האור, ולכן הכלי אינו בבחי' מציאות כו'. — ואולי עפ"ז נתבאר מה שקו האמצעי הוא למעלה מהתחלקות, אף שיש בו אורות וכלים (המור"ל).

השבועות דשנת תש"ד²⁰ בענין קדימת הצמצום לגילוי הקו (שזהו גם מה שהעדר קודם אל ההוי'), שכוונת הצמצום היא בשביל הגילוי, וכן לאידך, שכוונת הגילוי נשלמת ע"י הצמצום, וא"כ, הנה בהצמצום נמצא כלול כוונת הגילוי, וכן בהגילוי נמצא כלול כוונת הצמצום. וכיון שכללות ענין ההתכללות הוא מצד קו האמצעי, הרי מובן, שגם התכללות הגילוי והצמצום (שבצמצום נמצא כלול כוונת הגילוי, ובגילוי נמצא כלול כוונת הצמצום) הוא מצד קו האמצעי. ועפ"ז נמצא, שגם קדימת ההעדר אל ההוי' (מצד התכללות הגילוי והצמצום) היא מצד הגילוי דקו האמצעי.

---

20) ס"ז (סה"מ תש"ד ע' 229) ואילך. וראה ד"ה וכל העם הנ"ל. וראה גם ד"ה וידעת היום דיום ב' דחג השבועות פ"ב (לקמן ע' 12 ואילך).